

SINONIMLARNI O'RGATISHNING ZAMONAVIY USULLARI: GAMIFIKATSIYA VA CORPUS LINGVISTIKASI YORDAMIDA LEKSIK KOMPETENSIYANI SHAKLLANTIRISH

Normatova Naziraxon Turgunpulatovna

Namangan shahar Yangi Namangan tumani 35-maktab o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20096093>

Annotatsiya. Ushbu tezis gamifikatsiya va corpus lingvistikasi metodlarini sinonimlarni o'rgatishga tatbiq etish orqali yuqori sinf o'quvchilarining leksik kompetensiyasini shakllantirish imkoniyatlarini ko'rsatib beradi. Quizlet, WordWall kabi raqamli platformalar va ingliz tili korpuslari (COCA, BNC) asosida tashkil etilgan darslarning samaradorligi qisqacha izohlanadi. Tezisdagi zamonaviy yondashuvlarning an'anaviy metodlar bilan birgalikda qo'llanilishi tavsiya etiladi.

Kalit so'zlar: gamifikatsiya, corpus lingvistikasi, sinonimlar, leksik kompetensiya, Quizlet, WordWall, COCA, yuqori sinf.

Abstract.

This thesis demonstrates the possibilities of developing lexical competence of upper-grade students by applying gamification and corpus linguistics methods to synonyms instruction. The effectiveness of lessons organised on the basis of digital platforms such as Quizlet and WordWall, and English language corpora (COCA, BNC), is briefly explained. The thesis recommends combining modern approaches with traditional methods.

Keywords: gamification, corpus linguistics, synonyms, lexical competence, Quizlet, WordWall, COCA, upper grade.

Raqamlashgan ta'lim muhitida o'quvchilarning qiziqishini jalb etish va leksik bilimlarni mustahkamlash uchun an'anaviy yodlash usullari yetarli bo'lmay qolmoqda. Shu sababdan, zamonaviy pedagogik texnologiyalar — xususan, gamifikatsiya va corpus lingvistikasi — leksik ta'limning samaradorligini oshiruvchi muhim vositalarga aylanmoqda (Godwin-Jones, 2014).¹

Gamifikatsiya o'quv jarayoniga o'yin elementlarini (ball to'plash, raqobat, mukofot, darajalar) kiritish demakdir. Quizlet platformasi sinonimlar bilan ishlovchi flashcard to'plamlari, uygun qilib topish o'yinlari va sinovlarni yaratish imkonini beradi. WordWall esa "So'zni toping", "Mos juftlashtir", "Tartiblash" kabi interfaol o'yinlar orqali sinonimlarni qiziqarli tarzda o'rgatadi. O'tkazilgan kuzatuvlar shuni ko'rsatadiki, gamifikatsiya o'quvchilarning o'quv motivatsiyasini o'rtacha 40% ga oshiradi va leksik materialni esda saqlash davrini uzaytiradi.²

Corpus lingvistikasi yondashuvi o'quvchilarga sinonimlarning haqiqiy til muloqotidagi qo'llanilishini ochib beradi. COCA (Corpus of Contemporary American English) yoki BNC (British National Corpus) da, masalan, "*frightened*" va "*scared*" sinonimlarini qidirganda, ular qanday kontekstlarda, qaysi so'z birikmalari bilan ishlatilishi ko'rinadi. Bu o'quvchilarga sinonimlar o'rtasidagi nozik uslubiy farqlarni abstrakt tarzda emas, balki aniq misollarda idrok etish imkonini beradi.³

Tajriba sifatida 11-sinf o'quvchilariga "*happiness*" sinonimik qatori: *joy, delight, bliss, contentment, elation* mavzusida bir dars o'tildi. O'quvchilar COCA'dan olingan 10 ta real gap bilan ishladi, so'ngra WordWall'da o'yin asosida mashq qildi. Dars yakunida 29 o'quvchidan 26

tasi sinonimlarni to'g'ri kontekstda qo'llay oldi — bu an'anaviy mashq bilan o'tilgan parallel sinfda 29 o'quvchidan 18 tasi natijasidan sezilarli yuqori.

Xulosa qilib aytish mumkinki, gamifikatsiya va corpus lingvistikasini birlashtirgan integrativ yondashuv sinonimlarni o'rgatishda yuqori samaradorlikni ta'minlaydi. Bu yondashuv o'quvchilarda leksik bilimlarni chuqurlashtiradi, ularning tilga bo'lgan qiziqishini oshiradi va hayotiy muloqotga tayyorgarlikni kuchaytiradi. O'qituvchilarga ushbu metodlarni dars rejalariga sistematik ravishda kiritish tavsiya etiladi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Godwin-Jones R. Games in Language Learning: Opportunities and Challenges // Language Learning & Technology. — 2014. — Vol. 18, № 2. — P. 9–19.
2. Mayer R.E. Computer Games for Learning: An Evidence-Based Approach. — Cambridge, MA: MIT Press, 2019. — 286 p.
3. Biber D., Conrad S., Reppen R. Corpus Linguistics: Investigating Language Structure and Use. — Cambridge: Cambridge University Press, 1998. — P. 12–34.